

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 746/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 6954/5, Bratislava-Staré Mesto, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/54/2025 z 24. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 31. októbra 2025 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia práv garantovaných čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať jej náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Prokurátor podal 26. apríla 2023 na sťažovateľku na Mestskom súde Bratislava I (ďalej len „mestský súd“) obžalobu pre prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona formou účasti (pomoci) podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (v bodoch 1.1 až 1.70 obžaloby) a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) a b) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (v bode 8 obžaloby) na skutkovom základe uvedenom v obžalobe. V dôsledku novely Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. (účinnnej od 6. augusta 2024, pozn.) sa proti sťažovateľke aktuálne vedie trestné stíhanie pre skutky právne kvalifikované ako prečin

porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona formou účasti (pomoci) podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (v bodoch 1.1 až 1.70 obžaloby) a pre pokračovací zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (v bode 8 obžaloby).

3. Mestský súd trestné stíhanie sťažovateľky uznesením sp. zn. B2-Tk/1/2023 z 13. marca 2025 vo vzťahu k skutkom uvádzaným v bodoch 1.1 až 1.68 a 8 obžaloby podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku zastavil s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku pre neprípustnosť z dôvodu premlčania, ktoré malo nastať v dôsledku novely Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. Mestský súd podotkol, že k spáchaniu skutkov podľa bodov 1.1 až 1.68 obžaloby malo dôjsť v období od 23. februára 2010 do 16. septembra 2015 a na základe priaznivejšej právnej kvalifikácie skutku v súlade s novelou Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. uplynula päťročná premlčacia doba (vo vzťahu k poslednému útoku) 17. septembra 2020. K spáchaniu čiastkového útoku skutku uvedeného v bode 8 obžaloby malo dôjsť v období od 23. februára 2010 do 13. októbra 2010, resp. v časovom rámci od 11. marca 2010 do 22. septembra 2010, pričom na základe priaznivejšej právnej kvalifikácie skutku podľa novely Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. uplynula desaťročná premlčacia doba 14. októbra 2020, resp. 23. septembra 2020. Poškodenú mestský súd postupom podľa § 281 ods. 3 Trestného poriadku odkázal s návrhom na náhradu škody (v príslušnej časti) na civilný proces.

4. Na podklade sťažností prokurátora a poškodeného bolo uznesenie mestského súdu napadnutým uznesením podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušené. Krajský súd podotkol, že mestský súd sa dôsledne neriadil Trestným zákonom a súčasne rozhodol predčasne, pretože otázku premlčania časti tvrdených skutkov bude možné zodpovedať až na základe komplexne vykonaného dokazovania.

5. V podstatnom krajský súd akcentoval, že skutok uvedený v bode 1 obžaloby bol časovo vymedzený obdobím od 31. decembra 2009 do 20. januára 2016, pričom trestná sadzba trestu odňatia slobody za prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona (účinného od 6. augusta 2024, pozn.) je až 4 roky. Podľa § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona teda platí päťročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť 20. januára 2016 a uplynula by 19. januára 2021. Počas uvedenej premlčacej doby sa však sťažovateľka mala dopustiť ďalšieho trestného činu (podľa bodu 8 obžaloby), a to prísnejšie trestného, a to aj v období od 31. decembra 2009 do 20. januára 2016. Pri tomto trestnom čine platí podľa § 87 ods. 1 písm. c) Trestného zákona desaťročná premlčacia doba, keďže zaň možno uložiť trest odňatia slobody vo výmere 3 až 10 rokov. Uvedené znamená, že až do momentu dokončenia posledného skutku nemohlo dôjsť k premlčaniu žiadneho z tvrdených trestných činov. Premlčanie by mohlo nastať, ak by po dokončení posledného zo skutkov (20. januára 2016) neboli po dobu 10 rokov vykonané žiadne úkony smerujúce k trestnému stíhaniu v zmysle § 87 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. K vzneseniu obvinenia sťažovateľke pritom došlo 15. októbra 2020 a od tohto momentu nevznikla žiadna významná pasivita v konaní orgánov činných v trestnom konaní alebo prvostupňového súdu. Skutok uvedený v bode 8 obžaloby má byť pokračovacím trestným činom, ktorý mal byť dokončený realizovaním poslednej platby 20. januára 2016; od tohto dňa je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby. Konkrétne prevody finančných prostriedkov, ktoré mali poškodiť

poškodenú, z neho nie je možné vyňať, pretože tieto prevody bez ostatných skutkových okolností nevykazujú trestnosť (ide síce o konanie, ale nie o samostatný skutok).

6. V súvislosti s predčasnosťou vydania uznesenia mestského súdu krajský súd v reakcii na argumentáciu sťažovateľky o porušení prezumpcie nevinny uviedol: „... práve z dôvodu, že nemožno prezumovať do vykonania komplexného dokazovania na hlavnom pojednávaní, že obžalovaná spáchala ďalší trestný čin v premlčacej dobe, je rozhodnutie súdu prvého stupňa predčasné. Hoci sa prezumuje, že obžalovaná je nevinná, nemožno ignorovať existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, v tomto prípade v štádiu podania obžaloby, a preto treba všetky podstatné otázky týkajúce sa rozhodovania v merite veci riešiť práve so zreteľom na existenciu dôvodného podozrenia. Ak teda nie je možné prijať v súčasnosti záver, že obžalovaná je vinná alebo nevinná, logicky ani nemožno prijať nezvratný záver, či došlo k premlčaniu trestného stíhania podľa § 87 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, alebo nie.“ Podľa § 87 ods. 3 písm. b) Trestného zákona pritom platí: „Premlčanie trestného stíhania sa prerušuje, ak páchatel' spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.“

III.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka nesúhlasí s kasáciou uznesenia mestského súdu a v ústavnej sťažnosti formuluje dve ťažiskové námietky. Prvá dôvodová línia smeruje k arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podstatou druhej námietky je tvrdenie o porušení prezumpcie nevinny, čím malo dôjsť aj k porušeniu práva sťažovateľky na nestranného sudcu. Sťažovateľka podotýka, že krajský súd zrušil uznesenie mestského súdu o čiastočnom zastavení trestného stíhania len z dôvodu predčasnosti, konštatujúc, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania závisí od rozhodnutia o ne/vine sťažovateľky z iného skutku. Takýto názor však odporuje prezumpcii nevinny. Prezumpcia je právny mechanizmus, prostredníctvom ktorého sa uznáva určitý fakt ako pravdivý, kým sa nepreukáže opak. Je preto neprípustné, aby súdy popierali prezumpciu nevinny názorom o potrebe „vyčkávať“ na meritórne rozhodnutie. Súdy mali zohľadniť, že sťažovateľka v premlčacej dobe žiaden trestný čin, ktorý by bol ustálený predpísaným spôsobom, nespáchala, a preto bolo potrebné aplikovať premlčanie. S odkazom na čl. 50 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) („Len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy“) môže byť podmienka podľa § 87 ods. 3 písm. b) Trestného zákona naplnená len pri existencii právoplatného súdneho rozhodnutia o tom, že obvinený spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin. Len zistenie, že sa pre iný trestný čin vedie trestné stíhanie, odporuje prezumpcii nevinny. Vznesenie obvinenia (resp. podanie obžaloby) proti konkrétnej osobe nie je rozhodnutím o trestnom čine. Spáchanie iného trestného činu nemožno posudzovať ani v rámci prejudiciality, pretože o novom trestnom čine možno konať a rozhodnúť len zákonným spôsobom. Sťažovateľka v podstatnom uzatvára, že «práve „posunutie“ rozhodnutia súdu prvého stupňa o zastavení trestného stíhania, ktoré je závislé od budúceho rozhodnutia o vine, pripúšťa, že sťažovateľka môže byť uznaná vinnou z iného trestného činu, a teda popiera princípy právnej prezumpcie. Inými slovami povedané, dôvodom nezastavenia trestného stíhania dôsledkom premlčania má byť len to, že v čase rozhodovania súdu neexistuje rozhodnutie o vine či nevine.»

8. V ďalšej argumentácii sťažovateľka koncentruje pozornosť na otázku prípustnosti ústavnej sťažnosti, a to s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora Európskej únie a právnu reguláciu Európskej únie. Podľa sťažovateľky nie je možné pripustiť, aby

opravným prostriedkom zabezpečujúcim rešpektovanie prezumpcie nevinu bolo odvolanie v merite veci, dovolanie alebo nasledovná ústavná sťažnosť (resp. iné opravné prostriedky). Je to tak preto, lebo s ohľadom na samotnú povahu prezumpcie nevinu je potrebné zabezpečiť jej rešpektovanie ihneď v priebehu trestného konania, a teda prípadný opravný prostriedok nesmie byť závislý na výsledku súdneho konania.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zistoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti pomerne podrobne venuje otázke vlastnej prípustnosti ústavnej sťažnosti, ktorá je v jej podstate cielená proti nemeritórnemu (procesnému) rozhodnutiu kasačnej povahy vydanému v trestnom konaní. Podstatou argumentácie sťažovateľky odôvodňujúcej prípustnosť ústavnej sťažnosti je tvrdenie o tom, že trestno-procesná obrana proti porušeniu prezumpcie nevinu musí byť dostupná instantne a nesmie byť podmieňovaná konečným výsledkom trestného procesu.

11. Trestný poriadok a ani iná vnútroštátna regulácia neupravuje špecifický prostriedok, ktorého využitím by sa bolo možné domáhať „okamžitého“ prieskumu tvrdenia o zásahu do prezumpcie nevinu. Podstatné je teda zistiť, či vnútroštátna úprava zakotvuje iný, všeobecnejšie konštruovaný procesný inštrument smerujúci k bezodkladnému prieskumu dodržania prezumpcie nevinu. Pri hľadaní odpovede na nastolenú otázku vychádzal ústavný súd zo skutočnosti, že uznesenie mestského súdu bolo napadnuté v neprospech sťažovateľky sťažnosťou prokurátora a poškodeného a sťažovateľke bolo umožnené sa k uvádzaným sťažnostiam vyjadriť. Ako vyplýva z rekapitulačného zhrnutia na s. 9 a s. 10 napadnutého uznesenia, sťažovateľka avizovanú možnosť využila a vo vyjadrení reagujúcom na sťažnosť prokurátora predniesla v podstate totožné argumenty, ktoré následne uviedla v ústavnej sťažnosti. Krajský súd dôvody sťažovateľky síce neakceptoval, ale materiálnym spôsobom, pretože sa s nimi vyrovnal v konštruktívnej podobe uvedenej na s. 28 a s. 29 napadnutého uznesenia. Povedané inak, krajský súd sa s argumentáciou sťažovateľky vecne vysporiadal, avšak s výsledkom, ktorý bol vo vzťahu k očakávaniam sťažovateľky negatívny. Práve materiálno-argumentačná reakcia na vyjadrenie sťažovateľky je dôkazom toho, že vnútroštátna úprava zakotvuje bezprostredne dostupný nápravny inštrument umožňujúci prieskum rešpektovania prezumpcie nevinu aj v priebehu trestného konania. **Inými slovami, hoci v danej situácii niet typovo špecificky pomenovaného prostriedku ochrany prezumpcie nevinu, v okolnostiach danej veci bolo sťažovateľke umožnené reagovať na sťažnosť prokurátora vyjadrením, ktoré dokázalo neexistenciu osobitného mechanizmu substituovať.**

12. So zreteľom na uvedené ústavný súd nevhliadol dôvod na odklon od ustálenej judikatúry, podľa ktorej je trestné konanie od začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd, ak tieto deficity neboli odstránené v priebehu trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je (okrem iného) aj náprava údajných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (v danom prípade súdov, pozn. – m. m. napr. III. ÚS 513/2024).

13. Ústavný súd v konkrétnych okolnostiach poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka bude mať možnosť, ak by sa to ukázalo ako potrebné, podať riadny opravný prostriedok vo forme odvolania podľa § 306 Trestného poriadku, prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie podľa § 368 ods. 1 v spojení s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

14. Pokiaľ ide o odvolanie, obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže podať odvolanie pre nesprávnosť výroku, ako aj pre **porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba**. V nadväznosti na to ústavný súd v konkrétnosti odkazuje na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre **podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby** (m. m. napr. II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024). **Ak by teda na mestskom súde došlo k odsúdeniu sťažovateľky aj pre skutky, vo vzťahu ku ktorým mestský súd trestné stíhanie pôvodne čiastočne zastavil, sťažovateľka bude môcť v potenciálnej rovine v odvolaní namietať, že o zrušení čiastočného zastavenia trestného stíhania rozhodol krajský súd, ktorý mal podľa jej názoru porušiť princíp prezumpcie nevinny.**

15. V súvislosti s potenciálnou možnosťou využitia dovolania ústavný súd pripomína, že § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je postavený na slovnom spojení „*sudca..., ktorý mal byť vylúčený...*“. Pritom ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu je v záujme reálneho naplnenia práv obvineného pri takto uplatnenom dôvode dovolania meritórne skúmať, či sudca, vo vzťahu ku ktorému bol tento dovolací dôvod uplatnený, mal alebo nemal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (m. m. napr. I. ÚS 129/2010, I. ÚS 104/2023).

16. Z bodov 14 a 15 dôvodov tohto uznesenia vyplýva, že tvrdenie o porušení prezumpcie nevinny (a súvisiaceho práva na nestranného sudcu) senátom krajského súdu môže v závislosti od ďalšieho vývoja trestného konania, ktoré sa proti sťažovateľke aktuálne vedie na mestskom súde, potenciálne založiť (nie bez ďalšieho preukázať, pozn.) dôvod na podanie opravných prostriedkov. Právna úprava teda sťažovateľke umožnila nielen bezprostredne (podaním vyjadrenia k sťažnosti prokurátora, pozn.), ale umožní jej aj v prípadných následných štádiách trestného konania domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich práv podľa 6 ods. 1 a 2 dohovoru – a to prostredníctvom opravných prostriedkov, na základe ktorých je opravný súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení predostretých v ústavnej sťažnosti (m. m. napr. III. ÚS 513/2024).

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka môže mať v systéme trestného konania k dispozícii (popri instantne dostupnom prostriedku procesnej obrany, teda vyjadrení k sťažnosti prokurátora, ktorý aj využila, pozn.) aj ďalšie účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jej argumentácie opravnými súdmi. Za týchto okolností teda nie je dôvod, aby ústavný súd vstupoval do prebiehajúceho trestného konania a predčasne si uzurpoval právomoc súdu rozhodujúceho o prípadnom opravnom prostriedku sťažovateľky. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak sťažovateľ nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy; m. m. napr. III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024).

18. Vychádzajúc z uvedeného, so zreteľom na skutočnosť, že účinky napadnutého uznesenia bude možné potenciálne korigovať, resp. negovať prostredníctvom opravných prostriedkov (s možnosťou následného zrušenia prípadného meritórneho rozhodnutia), posúdil ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej návrhmi uvedenými v uplatnenej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu